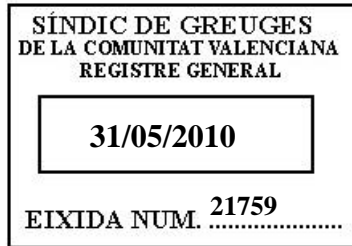

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria d'Educació
Direcció General de Personal
Av. Campanar, 32
VALENCIA - 46015 (València)

=====
Ref. queixa núm. 100792
=====

Assumpte: substitucions docents.

Il·lm. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposava els següents fets i consideracions:

- *“Que és pare d'un alumne de primer de batxillerat de l'Institut d'Ensenyament Secundari Eduardo Primo Marqués de Carlet i, des de la fi del primer trimestre, el seu fill està sense professora d'Educació Física, ja que la professora titular està de baixa i la Conselleria d'Educació no ha enviat encara a hores d'ara una persona substituïda.*

- *Que fa, almenys, tres setmanes va telefonar a la Direcció General de Personal de la Conselleria d'Educació i després de comprovar en la base de dades la situació i quina persona estava de baixa li van contestar que en la primera adjudicació de substitucions es cobriria l'esmentada plaça, però que han passat ja més de dos mesos des que la professora està de baixa laboral.*

- *Que:*

“(...) sembla que hi ha una certa dificultat legal ? segons m'han dit? per a cobrir la baixa, ja que la persona titular va accedir a la plaça a través d'algun procediment especial i en borsa de treball no hi ha cap persona disponible de la mateixa categoria. Les informacions que tinc apunten que des de la Conselleria d'Educació s'ha iniciat el procediment per a cobrir la plaça, però l'expedient està parat perquè la persona substituïda tindria una categoria laboral superior a la persona que està de baixa. I això necessita, segons m'han dit, una autorització de despesa de la Conselleria d'Hisenda. És a dir que no queden diners ni per a pagar un professor substituït.”

- *Que el seu fill i la resta de companys experimenten un greuge comparatiu respecte de la resta d'alumnes i veuen disminuït el seu dret a una educació de qualitat.*”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va estar admesa, i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, li vam demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar les previsions existents ? o els motius que ho impedixen? , per a cobrir la baixa laboral de la professora d'Educació Física de l'IES Eduardo Primo Marqués de Carlet.

La comunicació rebuda de la Direcció general de personal, donava compte del següent:

“(...) La sustitución de bajas laborales del profesorado se realiza con total normalidad, a través de la bolsa de trabajo de cada especialidad, sin embargo, en este caso la plaza ocupada por el profesor de baja está catalogada como “Profesor Técnico especial de ITEM” y esto ha hecho que se haya demorado un poco en el tiempo, al necesitar aprobación de la Conselleria de Hacienda.

El tema se ha solucionado y con fecha 11 de marzo de 2010 se realizó la sustitución del profesor de Educación Física. (...)”

L'interessat, a qui li vam donar trasllat de la comunicació rebuda, va ratificar íntegrament el seu escrit inicial de queixa, per la qual cosa resolem la queixa amb les dades que consten en l'expdient i que contituïxen els fonaments amb què concloem:

El genèric dret a l'educació, reconegut en l'article 27 de la Constitució espanyola, s'integra en la realitat, com ha expressat reiteradament el nostre Tribunal Constitucional, a través d'un feix o una pluralitat de drets, entre els quals destaca, davant de tots, el dret que es reconeix a totes les persones a rebre una prestació educacional que afavorisca el lliure desenvolupament de la personalitat, un contingut essencial –segons la norma constitucional- d'este dret.

La consecució d'este objectiu primari en les últimes dècades del segle passat, ha determinat que avui dia l'activitat de l'Administració educativa no s'haja de centrar ja només en la prestació d'un genèric servici educatiu, sinó que, per contra, i essencialment, l'activitat prestacional dels poders públics en este àmbit ha d'anar encaminada a oferir als titulars d'este dret un servici de qualitat. La conseqüència de l'evolució que ha experimentat la realitat social i la progressiva ampliació i millora del sistema educatiu és que els problemes d'este sistema no es concentren ja entorn de la tasca d'universalitzar l'educació bàsica, sinó que per contra se situen –entre altres coses- en la necessitat de millorar el nivell mitjà dels coneixements de l'alumnat.

Si analitzem el problema des del prisma de la qualitat de l'educació, resulta innegable l'extrema importància que per a aconseguir-la té la cobertura de les baixes o absències del professorat, i l'agilització dels tràmits administratius de creació i provisió de llocs de treball.

En un sistema educatiu en què la transmissió de coneixements i l'activitat de formació integral de l'alumnat apareix directament vinculada a la relació professor-alumne, especialment en les primeres etapes de la formació escolar, l'absència –encara que siga temporal- d'un dels pols de la relació educativa configurada d'esta manera, determina la interrupció immediat del correcte procés educatiu.

El problema que plantegen les baixes o absències del professorat, o la no dotació de llocs de treball en termini, es troba directament vinculat al previ i més transcendental problema de la qualitat de l'educació i creiem que és des d'este punt de vista des d'on ha de ser analitzat.

Així, una vegada centrat l'assumpte que ens ocupa, resulta evident que la consecució d'una educació de qualitat requereix, abans que res, que l'Administració amb competències en la matèria adopte totes les mesures organitzatives que siguen necessàries per a agilitzar al màxim la dotació de recursos personals als centres o, que, en casos de baixes o absències del professorat, de manera que no hi haja un període de temps de “buit educatiu” o que, si n'hi ha, siga de la menor durada de temps possible. Des d'este punt de vista, l'actuació administrativa en este supòsit no pot ser objecte de retret, ja que com indica la Direcció general de personal, va iniciar el procés de dotació d'un professor d'educació física a l'IES “Eduardo Primo Márques” de Carlet.

No obstant això, l'Administració educativa no es pot accontentar només amb tal dotació i cobertura, sinó que l'esforç desplegat ha d'anar encaminat a evitar els efectes perjudicials que la pèrdua d'hores lectives poguera tindre en l'alumnat.

En este sentit, convé indicar que no correspon a esta institució fer la tasca de suplantar les responsabilitats que tenen atribuïdes estes administracions, en el sentit que és a estes a les quals correspon, dins el marc de les seues respectives responsabilitats, adoptar les mesures organitzatives que consideren adequades per a pal·liar les deficiències detectades en el sistema de cobertura de les baixes docents; el Síndic de Greuges, per contra, és competent per a posar de manifest l'existència d'una situació no respectuosa amb el dret a l'educació, no respectuosa amb el dret a l'educació i instar, una vegada detectades estes disfuncions, l'administració perquè dispose els mecanismes legals i organitzatius tendents a solucionar-los.

No obstant això, independentment de la qüestió de fons, relativa a la substitució de personal docent, en la tramitació d'esta queixa ha sorgit una altra qüestió sobre la qual esta institució no pot deixar de pronunciar-se, relativa a l'adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans.

Com sap, l'expedient de queixa es va iniciar com a conseqüència de l'escrit dirigit a esta institució per l'interessat, Sr. (...), redactat íntegrament en valencià, per la qual cosa, en conseqüència, la petició d'informe que esta institució li va dirigir va ser realitzada en valencià, atés que esta va ser la llengua que l'interessat havia triat.

Tanmateix, l'informe que vosté ens va remetre està redactat exclusivament en castellà; en conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en el seu article 11 estableix que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en aquelles que hi haja altres interessats que així ho manifestaren, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats", la petició d'informe que els va ser realitzada, es va fer en la llengua triada per l'interessat, això és, en valencià.

La Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble" i, d'una altra banda, recuperar l'equilibri sociolingüístic entre el castellà i el valencià, sense que pugua prevaler una llengua sobre l'altra.

Atenent a tot el que hem exposat més amunt i de conformitat amb el que hi ha previst en l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, formulem a la Direcció Territorial d'Educació de València, les següents **SUGGERÈNCIES**, i el **RECORDATORI** de **DEURES LEGALS**:

- Que en casos com l'analitzat, adopte totes les mesures que siguen necessàries per a assegurar, amb caràcter general, la dotació de recursos personals precisos a fi de l'adequat gaudi per part dels alumnes del dret a una educació de qualitat, agilitzant al màxim, en l'àmbit de les competències respectives de cada òrgan involucrat en el procés, els tràmits administratius de creació i provisió de llocs de treball com ara, i especialment, els tràmits previs de futures necessitats per a garantir, en termini, l'escolarització d'alumnes.
- Que, de conformitat amb els deures legals que la Constitució i la legislació vigent imposen, utilitze en tots els procediments i en qualsevol altra forma de relació amb els administrats, la llengua, castellana o valenciana, triada per ells.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li recordem el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l'ús del valencià, d'acord amb el que hem indicat en el cos d'este escrit, la qual cosa se li comunica perquè, en el termini d'un mes, ens remeta l'informe preceptiu en què ens ha d'indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana